

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 102/25

Λουξεμβούργο, 1η Αυγούστου 2025

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-97/24 | The Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth κ.λπ.

Δικαίωμα ασύλου: κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεσθεί απρόβλεπτη εισροή αιτούντων διεθνή προστασία προκειμένου να απαλλαγεί από την υποχρέωσή του προς κάλυψη των βασικών αναγκών των αιτούντων άσυλο

Τυχόν παράβαση της υποχρέωσης αυτής μπορεί να θεμελιώσει αξίωση αποζημιώσεως κατά του οικείου κράτους μέλους

Δύο αιτούντες άσυλο, υπήκοοι Αφγανιστάν και Ινδίας, αναγκάστηκαν να ζήσουν για αρκετές εβδομάδες σε επισφαλείς συνθήκες στην Ιρλανδία, καθώς το εν λόγω κράτος μέλος αρνήθηκε να τους παράσχει τις ελάχιστες συνθήκες υποδοχής που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Συγκεκριμένα, οι ιρλανδικές αρχές έδωσαν στον καθένα ένα μόνο δελτίο αξίας 25 ευρώ, ενώ δεν τους χορήγησαν κατάλυμα, επικαλούμενες την έλλειψη διαθέσιμων χώρων σε ειδικά κέντρα υποδοχής, παρά τη διαθεσιμότητα σε ατομικά και προσωρινά καταλύματα στην Ιρλανδία. Δεδομένου ότι δεν φιλοξενούνταν σε τέτοιο κέντρο υποδοχής, οι δύο ενάγοντες δεν ήσαν επιλέξιμοι για το ημερήσιο επίδομα διαβίωσης που προβλέπεται από την ιρλανδική νομοθεσία. Ως εκ τούτου, κοιμόντουσαν στον δρόμο ή, περιστασιακά, σε επισφαλή καταλύματα. Ανέφεραν ότι υποσιτίζονταν, ότι δεν ήσαν σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες της ατομικής τους υγιεινής και ότι είχαν περιέλθει σε δυσχερή κατάσταση λόγω των συνθηκών διαβίωσής τους και των βιαιοπραγιών τις οποίες αντιμετώπιζαν. Άσκησαν αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Ιρλανδία) για την εντεύθεν προκληθείσα ζημία.

Οι ιρλανδικές αρχές αναγνωρίζουν ότι υπήρξε παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, αλλά ισχυρίζονται ότι συνέτρεχε λόγος ανωτέρας βίας οφειλόμενος στην προσωρινή εξάντληση των δυνατοτήτων στεγάσεως που είναι συνήθως διαθέσιμες στο έδαφος της Ιρλανδίας για αιτούντες διεθνή προστασία, λόγω μαζικής εισροής υπηκόων τρίτων χωρών μετά την εισβολή στην Ουκρανία. Αντιθέτως, οι εν λόγω αρχές δεν υποστηρίζουν ότι αντιμετώπισαν αντικειμενικά εμπόδια στην παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής οι οποίες να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των εν λόγω αιτούντων. Το Ανώτατο Δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν θα μπορούσε να αποκλεισθεί, υπό τοιαύτες περιστάσεις, η ευθύνη του κράτους, παρά τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής¹ και από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην απόφασή του, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται βάσει της οδηγίας να εγγυώνται στους αιτούντες διεθνή προστασία υλικές συνθήκες υποδοχής που να εξασφαλίζουν επαρκές βιοτικό επίπεδο, μέσω στεγάσεως, οικονομικής βοήθειας, δελτίων ή μέσω συνδυασμού αυτών των μορφών. Οι συνθήκες αυτές πρέπει να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης στέγασης, και να διασφαλίζουν τη σωματική και ψυχική υγεία των ενδιαφερομένων.

Συνεπώς, **κράτος μέλος που δεν παρέχει τέτοιες υλικές προϋποθέσεις σε αιτούντα στερούμενο επαρκών μέσων**, έστω και προσωρινά, **υποπίπτει σε πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση του περιθωρίου εκτιμήσεως που**

διαθέτει όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας. **Μια τέτοια παράλειψη ενδέχεται, επομένως, να συνιστά κατάφωρη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης συνεπαγόμενη ευθύνη του οικείου κράτους μέλους.**

Μολονότι το δίκαιο της Ένωσης θεσπίζει ένα αυστηρά οριοθετημένο καθεστώς εξαιρέσεων που επιτρέπει την προσαρμογή των λεπτομερειών υποδοχής σε περίπτωση προσωρινής εξάντλησης των δυνατοτήτων στέγασης που είναι συνήθως διαθέσιμες για τους αιτούντες διεθνή προστασία, εντούτοις η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού προϋποθέτει ότι η κατάσταση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα, ότι είναι δεόντως αιτιολογημένη και χρονικά περιορισμένη. Το καθεστώς εξαιρέσεων εφαρμόζεται ιδίως όταν η μαζική και απρόβλεπτη εισροή υπηκόων τρίτων χωρών συνεπάγεται προσωρινό κορεσμό των δικτύων υποδοχής. Ωστόσο, **ακόμη και σε αυτήν την περίπτωση, η οδηγία ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να καλύπτουν, σε κάθε περίπτωση, τις βασικές ανάγκες των ενδιαφερομένων, σύμφωνα με την υποχρέωση σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.**

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο κρίνει ότι κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεσθεί το γεγονός που ενεργοποιεί το καθεστώς εξαιρέσεων, δηλαδή την προσωρινή εξάντληση των συνήθως διαθέσιμων δυνατοτήτων στέγασης για τους αιτούντες διεθνή προστασία, προκειμένου να αποφύγει την υποχρέωσή του να καλύψει τις βασικές ανάγκες των ενδιαφερομένων, ακόμη και αν η εξάντληση αυτή είναι αποτέλεσμα μεγάλης και αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών που ζητούν προσωρινή ή διεθνή προστασία. Ομοίως, με την επίκληση ενός τέτοιου γεγονότος δεν αποδεικνύεται ότι η παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία δεν ήταν κατάφωρη σε βαθμό ώστε να θεμελιώνεται δικαίωμα αποζημιώσεως. Τυχόν αντίθετη ερμηνεία θα στερούσε από το εν λόγω καθεστώς την πρακτική αποτελεσματικότητά του και θα έθετε σε κίνδυνο την αποτελεσματική δικαστική προστασία των αιτούντων.

Εξάλλου, εν προκειμένω, δεν υπάρχουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι η Ιρλανδία εμποδίστηκε αντικειμενικά να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, είτε παρέχοντας στέγη στους αιτούντες εκτός του συστήματος που προβλέπεται κανονικά για τη φιλοξενία τους, ενδεχομένως με την εφαρμογή του καθεστώτος εξαιρέσεων που προβλέπει η οδηγία, είτε χορηγώντας τους οικονομικά βοηθήματα ή δελτία.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎(+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ [Οδηγία 2013/33/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία.